

За методами правової науки, систему права можна розглядати у багатьох площинах. Право є складною системою, тому найбільш вагомим результатом зможе принести загальне використання теорії систем. Велике значення системи права полягає в тому, що вона встановлює стійкі зв'язки всередині права. Також, право забезпечує комплексний регулятивний ефект, виступає орієнтиром для системи законодавства. Таким чином, тенденції істотних кількісних та якісних змін у праві, формування відносно нової системи права в Україні потребує переосмислення багатьох надбань наукових теорій побудови системи права. Рівень наукових розробок у цій сфері нижчий за практичні потреби. Особливо треба приділити увагу галузевому розширенню права. Коли йдеться про систему права, перш за все мають на увазі об'єднання норм у найбільші та найважливіші блоки - галузі.

Отже, завершуючи, я хочу зробити такий висновок, що система права невід'ємна частина суспільного життя. Її функція – регулювання суспільних відносин. Також, я вважаю, що потрібна постійна робота над вдосконаленням системи права, щоб підвищити її ефективність, особливо, в наш час, в нашій країні. Нормативно-правові акти повинні відповідати реаліям нашого життя. На жаль, в нашому уряді, дуже мало грамотних політиків з професійною юридичною освітою, на теперешній час система права не може прогресувати, відповідно з цим, не може прогресувати держава та суспільство.

Література:

1. Погорілко В.Ф., Шпиталенко Г.А., підручник “Правознавство”, 2011 р.
2. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підруч. /Скакун О.Ф. — Х.: Еспада, 2006. — 776 с.

УДК340.0

РОЛЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Студент В.О. Манжосова гр.БП-1-2-16

Наук. керівник к.н.з держ.управ. Кулак Н.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

В теорії права на доктринальному рівні та в англосаксонській системі права, до якої належать Великобританія, США, Канада, Австралія та інші країни, судові рішення визнаються такими, що створюють правові норми, тобто визнаються джерелом права – судовим прецедентом [1].

Поняття судового прецеденту не є новим. Дискусія щодо правової природи, значення та місця судового прецеденту в системі джерел права триває досі, оскільки різне правове становище рішень судів у правових системах світу, прогалини та неоднозначне застосування законодавства сприяють тому, що саме рішення судів набувають подвійної правової природи – вони є не лише „актом правосуддя” [1] (процесуальним документом на основі норм матеріального і процесуального права), а й визнаються джерелом права.

Такий висновок щодо правової природи рішень судів свідчить про значне розходження теорії і практики. Воно полягає в тому, що різне застосування законодавства у судах, їхня повсякденна діяльність підтверджує обґрунтованість теоретичної ідеї про необхідність закріплення за судовою владою (в романо-германській системі права) правотворчої юрисдикції, а саме: існування роз'яснень, рекомендацій „вищих” судів, існування низки рішень, які хоч і є формально правильними, однак містять висновки, що виходять за межі застосування існуючих норм матеріального і процесуального права. Таким чином, de-facto за судовою владою закріплюється правотворча функція, позаяк відповідні зміни до законодавства не вносяться [2].

Більшість теоретиків (у романо-германській системі права) стверджують, що судова влада не має виконувати такі функції, а існування подвійної природи судового рішення є прогалиною перехідного періоду. Саме цей аспект ми і досліджуватимемо, оскільки така доктрина склалася в нашій державі історично й закріплена на законодавчому рівні, незважаючи на те, що за змістом і практикою застосування вона є недосконалою.

Судова практика – це досить об'ємний правовий масив, що вміщує в собі різноманітні як за походженням, так і за юридичною силою акти правосуддя: рішення, постанови, ухвали, листи, роз'яснення, накази. Прикладом такої диференціації актів правосуддя є судова практика щодо врегулювання трудових спорів.

У теорії трудового права досить проблемним питанням є включення до системи його джерел рішень Конституційного Суду України, а також керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України [2].

На сьогодні існують два рішення Конституційного Суду України, що прямо стосуються регулювання трудових відносин: 1) рішення від 9 липня 1998 р. у справі № 1-1/98 (справа про тлумачення терміна „законодавство”); 2) рішення від 29 жовтня 1998 р. у справі № 1-31/98 (справа про профспілку, що діє на підприємстві).

Правильність тлумачення полягає в тому, що, приймаючи дане рішення, суд виходив з необхідності посилення правових засобів захисту прав громадян у галузі праці, спирався на норми Конвенції про припинення трудових відносин з ініціативи підприємця від 22 червня 1982 р. № 158, і у своєму рішенні також зазначив, що „контрактна форма трудового договору не може впроваджуватись нормативними актами центральних і місцевих органів виконавчої влади, актами органів місцевого самоврядування, а також колективними договорами й угодами та іншими локальними нормативними актами” [4].

Література:

1. Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 06.11.1992р. (в редакції Постанови № 15 від 25.05.1998р.) // Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в цивільних справах та з загальних питань. – Х.: „Одісей”, 2001. – 223с.
2. Трудове право України: Підручник // За ред. Н.Б. Болотіної, Г.І. Чанишевої. – 2-ге вид., стер. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2001. – 78 с.

3. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України, 1996. – № 30. – Ст.141.
4. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.1998 р. по справі № 17/81-97, № 1-1/98 (справа про тлумачення терміна „законодавство”).
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. // Відомості Верховної Ради УРСР від 10.12.71 р. – Додаток до № 50. – Ст.375.
6. Проект Трудового кодексу України від 28.08.2003 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
7. Рішення Конституційного Суду України від 29.10.1998 р. по справі № 1-31/98 (справа про профспілку, що діє на підприємстві).
8. Закон України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності” від 15.09.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст.397.
9. Трудове право України: Підручник // За ред. Прокопенка В.І. – Х.: Фірма „Консум”, 1998. – С. 82 – 83.
- 10.Иванов С.А. Трудовое право переходного периода: новые источники // Государство и право. – 1996. – № 1. – С. 43–52.

УДК 340

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ, СТРУКТУРА ТА ВИДИ ПРАВОСВІДОМОСТІ

Студент Д.О. Олексієнко гр. БП-2-16
Наук. керівник асист. кафедри А.П. Головащук
Київський національний університет технологій та дизайну

У сучасному суспільстві питання правосвідомості є дуже актуальним оскільки, в нашому суспільстві рівень правосвідомості не відповідає необхідному рівню. Свідомість людини, відображаючи об’єктивні потреби суспільного розвитку, є передумовою та регулятором поведінки людини. Саме свідомість надає цілеспрямованого характеру людській діяльності.

Правосвідомість знаходиться в основі правової культури і являє собою сукупність поглядів, ідей, почуттів, настроїв, які мають відношення до права, і включає в себе уявлення про право, тобто праворозуміння, погляди на роль права, правових установ у житті суспільства і держави, ідеї про права людини, відповідальність особи перед іншими людьми, державою і суспільством [3]. Правосвідомість є духовною (ідеологічною) гарантією забезпечення здійснення прав і виконання обов’язків. Ця категорія покращує режим законності, який повинен гарантувати кожному громадянину впевненість, що порядок у суспільстві буде забезпечений, що його права та законні інтереси будуть суворо охоронятися, ті хто їх порушить будуть покарані, а порушені права відновлені.

Підвищення рівня правосвідомості всього нашого суспільства буде також слугувати підняттям життєвого рівня громадян України, убезпечення